

FATF WEEK

GÖRÜŞ RAPOR ve ELEŞTİRİLER

İsmail Mansur ÖZDEMİR

USSAP BAŞKANI

(USSAP - Uluslararası Sosyal, Siyasal Araştırmalar Platformu)

TR

MID

MİLLETLERARASI İLİŞKİLER VE DİPLOMASİ

Türk Kamu Diplomasisinin Parlayan Yıldızı İnsani Yardım Ve Diplomasi Odaklı Çalışma Yapan Sivil Toplum Kuruluşlarının Küresel Faaliyetlerine Bağlamında, OECD Bünyesindeki Fatf'ın (Financial Action Task Force) Türkiye'yi Gri Listeye Almasının Olumsuz Etkisi

EKİM - 2021
İSTANBUL

SİSTEM ANALİZİ ÇERÇEVESİNDE TERÖR, TERÖRLE MÜCADELE KÜRESEL BOYUT / MİLLİ HASSASİYET

Giriş

Bu çalışma FATF'ın Kara Paranın Aklanması ve Terörün Finansmanı konusunda ülkemizde bir zamandır yürüttüğü raporlandırma ve gri listeye alma süreci ile ilgili öngörülebilir /öngörülemez süreçleri ele almak amacıyla hazırlanmıştır. Bir zamandır çalışmalarını dikkatle takip ettiğimiz FATF'ın Türkiye'nin küresel düzeyde ortaya koyduğu insani diplomasi faaliyetlerini raporlandırırken olumsuz bir dil kullanması rahatsız edicidir. Uzunca bir zamandır Türkiye'de çalışmalarını sürdüren FATF'ın siyasi, politik motivasyonla Türkiye'nin kamu ve sivil toplum kuruluşlarının kapasite ve işlevlerine yönelik bir tanımlama çabasına girebileceği öngörülmektedir. Benzer kurum ve kuruluşların ABD hegemonyasında ortaya koydukları benzer tutumlar bunun en önemli göstergesidir. Bu endişeden hareketle aşağıda uzun uzun Türkiye'nin insani yardım gayretinin temel dinamikleri ve terörle tarihsel büyük mücadelesi uzun uzun anlatılmaya çalışılmıştır.

İnsanlık küresel düzlemde bir büyük gerilim ikliminin içine doğru savrulmuş durumdadır. 18 ve 19. yüzyılın biriken tüm negatif enerjisi iki büyük dünya savaşına sebep olmuş ve savaş sonrasında kurulan dünya sistemi küresel düzeyde belli coğrafyaları diğerleri üzerinde hegemonik bir asimetrik denge üzerinden pozisyon aldırılmış durumdadır. Adeta küresel mekanizmalar denge adını koydukları sistemlerinde avantajı belli ülkeler lehine devam ettirme gayreti içindedirler.

Tüm Dünya'da ortak amaçlarla kurulan kuruluşlar dünya milletlerinin ortak ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzaktır. Bir küçük azınlığın büyük kitleler üzerinde var ettiği hegemonya sürdürülebilir bir dünya sistemi önermekten çok uzaktır. Ortak menfaat temelinde teşekkül ettirilmiş kuruluşlar sürekli bir tartışma etrafında sürüklenmektedir. Bu karmaşık sürecin var ettiği küresel sistem medeniyetler çatışması temelinde dünyayı bir şiddet sarmalının içine doğru savurmuş durumdadır. Bu bağlamda modern dönemlerden başlayarak ortaya çıkan bu gerilimi terör kavramı etrafında kısaca tartışmak anlamlı olacaktır. Zira terör; tarihi, ontolojisi ve sonuçları itibariyle dikkatle tartışılması gereken bir kavramdır. Terör kavramı, ontolojisi, sosyolojisi itibariyle sübjektif olunamayacak kadar hassas bir konudur.

Terörle mücadele terörün yarattığı büyük tahribat göz önüne alındığında tüm insanlığın boynuna bir borçtur. Fakat terör algısının ve terörist fiilin herkes tarafından ortak bir biçimde tanımlanması gereklidir. Ortak tanımlama terörle mücadelenin başlangıç noktasıdır. Bu haliyle terör faaliyetinin nitelik ve yapısı ile ilgili farklı yaklaşımlar mücadeleyi zayıf ve sonuçsuz kılmaktadır. Benim teröristim, onun teröristi diye bir yaklaşım olamayacağından, hukuksuz tüm terör fiilleri geçmişinden bugüne ortak bir tanımlamanın içine girmelidir. Terörle mücadele mevzuatı, oldukça yenidir. Terörün serüveni ve tarihi göz önüne alındığında, oldukça yeni terörle mücadele mevzuatının tüm dünya milletlerini koruyucu ve ortak mutabakatın/ tanımlamanın bir ürünü olması sağlanmalıdır.

FATF'ın Financial Action Task Force) terörün finansmanı ve kara paranın aklanması (konusundaki gayreti gecikmiş olsa değerlidir. 11 Eylül sonrasında daha yoğun şekilde organize olan FATF'ın çalışmalarına Türkiye Cumhuriyeti Devleti de başından beri katkı sağlamaktadır. Fakat terör algısı ve terör tanımında ki farklılıklar nedeniyle FATF Türkiye Cumhuriyetine karşı yönelen teröre karşı oldukça pasif bir pozisyonu tercih etmektedir. Türkiye büyük bir terör koridoru tarafından çevrelenmiştir. Üstelik FATF'ın da üyesi olan bazı ülkelerin bu terör yapıları ile olan yakınlığı Türkiye için oldukça rahatsız edici bir durumdur. Üstelik kamuoyunun gözü önünde bu terör yapılanmalarına aleni

ve gizli yardımlar yapılmaya devam edilmektedir. ABD Başkanı Donald Trump DAES'in kuruluşu ve oluşumu ile alakalı atfını Selefî olan Obama'ya yaparak onun zamanında kurulduğunu ifade etmiştir. PKK, PYD, YPG, FETÖ vb. yapılar FATF üyesi ülkelerce desteklenmektedir. Bu kabul edilebilmesi mümkün olmayan büyük bir tutarsızlıktır. Ayrıca terörle mücadele konusunda NATO başta olmak üzere benzer küresel kuruluşlar ülkemizin yanında ve safında çok güçlü durmaktan imtina etmektedirler. Son dönemde FATF'ın bu kritik gerçekleri görmezden gelerek yaptığı çalışmalar dikkat çekicidir.

Yakın tarihte ortaya çıkan iki durum bu konuyu doğrular mahiyettedir. Cumhurbaşkanımız başkanlığında bir heyetin **G-20 toplantısı** çerçevesinde Japonya'da buldukları bir dönemde üstelik ABD heyeti ile kritik ikili görüşmelerin devam ettiği saatlerde, PKK elebaşlarından biri Washington Post gazetesinin desteği ile alenen terör propagandası yapmıştır. Bu yayımla birlikte, uluslararası toplumun terörizmle mücadelede en temel taahhüdü olan 'terörizmin teşvik edilmesinin önlenmesi' ilkesi ağır biçimde ihlal edilmiştir. Terörle mücadelenin tutarlı olabilmesi için terör örgütleri arasında asla ayırım yapılmaması gerekir. PKK'nın terör propagandasına alet olan ve DAES, El- Kaide ve diğer terör örgütleri konusunda sergilenen duyarlılıkla bağdaşmayan bu yaklaşım terörle mücadele de ikiyüzlü uygulamanın da bir örneği olmuştur.

Bir diğer fecaat durum ise BM tarafından gerçekleştirilmiştir. Bununda **G-20 toplantısı** esnasında olması dikkat çekicidir. BM terör örgütünün sözde SDG'ye komutanlık eden PKK teröristi 'Ferhat Abdi Şahin' ile bir araya gelerek 'eylem Planı' adı altında bir anlaşma imzalamıştır. İnterpol tarafından aranırken BM koridorlarında gezen bir terörist ile anlaşma imzalayan BM'nin ne yapmak istediğini anlamak mümkün değildir. BM'nin SDG ile YPG/PKK'nin bünyesindeki çocuk savaşçıları bırakması başlığı ile yaptığı oturum tam bir tutarsızlık örneğidir. Adeta bir terör örgütünü akredite gayreti taşıyan bu tutum batılı kurumların terörle mücadele konusunda büyük bir tutarsızlık içinde olduklarının göstergesidir. Bu güncel iki hukuksuzluk karşısında ülkemizin gösterdiği tutum yerinde ve doğrudur. Bu ve benzeri tutumlar üzerinden küresel kuruluşların terörün desteklenmesi konusundaki zayıf ve tarafgir duruşları en güçlü şekilde tartışmaya açılmalıdır.

FATF tamda bu iklimde Türkiye'ye yönelik bir raporlandırma faaliyetine girmiş bulunmaktadır. Bu yapısal ve siyasal tutarsızlıkların devam ettiği bir süreçte Türkiye'yi özellikle Sivil Toplum Kuruluşlarının kabiliyet ve kapasitelerinin analizine yönelik raporlandırma çalışmaları çok anlamlı durmamaktadır. Ülkemizin tüm kurumları ile küresel düzeyde üstlendiği hassas süreci örseleme ihtimaline yönelik her türlü girişim dikkatle takip edilmelidir. Aşağıdaki rapor tam olarak bu yapısal süreç yönetiminde ihtiyati ipuçları vermeye yönelik bir çalışma olacaktır.

Türkiye'ye yönelik raporlandırma ve gri listeye dâhil etme faaliyetleri; terörün tarihsel bağlamından kopuk, günün gerçeklerini takipten uzak, Türkiye'nin terörle mücadele gerçeğini ıskalayan bir görünümdeydir. Türkiye Cumhuriyeti kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile tüm Dünyada kritik bir rol üstlenmektedir. Afetler, savaş ve işgallerin yarattığı büyük insani dramaların rehabilitasyon 'unda oldukça tarihi bir rol oynamaktadır.

MODERN DÖNEMLER VE TERÖRÜN KISA TARİHİ; TEŞEKKÜLÜ ve MAHİYETİ & TÜRKİYE'YE YÖNELİK ETKİLERİ

Terminolojik ve olgusal bütünlüğü sağlamak amacıyla süreci üç dönemsel bağlam içinde ele almak anlamlı olacaktır.

-Birinci Dünya Savaşı ve Ulus Devletler Süreci

-İkinci dünya Savaşı ve Soğuk Savaş Dönemi

-Yakın Tarih ve Terörün Değişen İmajı

a) Birinci Dünya Savaşı ve Ulus Devletler Süreci

Ulus devletlerin teşekkülü dünyanın dört bir tarafında İmparatorluk gövdelerinin yıkılmasına, bölgesel hacimli savaşların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Avrupa bu savaşın en tesirli yaşandığı bölgedir. Birinci Dünya Savaşı ile ete kemiğe bürünen süreç savaş yanında asimetrik savaş uygulamalarının ilk ilkel modellerinin de ortaya çıktığı bir savaştır. Büyük ordulara karşı, bir başka devletin imkân ve kaynakları ile örgütlenmiş küçük yapılar üzerinden başlayan 1. Dünya savaşının ve asimetrik savaş unsurlarının ya da bir başka tabirle ilk terör faaliyetlerinin en önemli muhatabı ve mağduru Osmanlı Devleti olmuştur. Osmanlı devletinin tüm cephelerinde savaş milis gruplar olarak tanımlanacak mahalli unsurlar marifetiyle çıkartılmıştır. Herhangi bir devlet gövdesine ya da hukuki bir statüye sahip olmayan ve tedhiş edici yöntemler kullanan bu yapılar birer terör unsuru olarak tanımlanabilecektir. Balkanlarda, Kafkasya'da ve hatta Arap bölgelerinde çıkartılan tüm isyan ve faaliyetler ardında işgal güçlerinin de destek verdiği terör operasyonları marifetiyle olmuştur. Osmanlı tebaası olarak müreffeh bir yaşam içinde yaşamış ve eğitilmiş unsurların işgal güçlerinin destek ve tahrikleri ile Osmanlıya karşı tedhiş faaliyetlerine giriştikleri bilinen bir tarihi gerçektir. Hatta Gerthrud Bell, Lawrence gibi profesyonel istihbarat unsurları marifetiyle konunun daha karmaşık bir istihbarat mesaisine dönüştüğü de kayıtlarla sabittir. Medine'de Hazreti Peygamberin kabrini ve makamını muhafaza gayreti içinde olan Fahreddin Paşa ve askerleri hangi orduya karşı mücadele etmişlerdir. Bunun yanında Balkanlar bölgesinde de Sırp, Yunan, Bulgar komitacılar marifetiyle Osmanlı topraklarında tedhiş (terör) faaliyetleri yapıldığı ve bu bölgesel isyanlara dışarıdan destek verildiği ortadadır.

Bunun dışında Birinci dünya savaşının yaşandığı pek çok bölgede de bugünkü anlamda terör fiili sayılabilecek nitelikte savaş hukuk kurallarının dışında uygulamalarla karşılaşmıştır.

Bu sürecin özellikle Anadolu'daki yansıması milletimiz için çok acı bir tecrübedir. Ermeni ve Rum çeteler marifetiyle ortaya konan tedhiş hareketleri coğrafyamızda bilinen en organize terör faaliyetleri olarak tarihimizde ve insanlık tarihinde yer almıştır. Bugün bile bu tarihi gerçeği görmezden gelen Avrupa toplumlarının terör algısı ve terör tarihine yönelik tanımlamaları noksan ve tutarsızdır. Milletimizi sözde soykırım yalanları ile taciz etme çabasının ardındaki tutarsızlık gözlerden uzak tutulmamalıdır. Osmanlı Devleti'nin himayesinde olan tüm bölgelerde tedhiş (terör) marifetiyle kriz oluşturmak ve böylece işgale zemin hazırlamak işgal öncesi bir yöntem olarak bilinen tarihi bir yöntemdir. Modern bir işgal ve savaş yöntemi olarak ikincil unsurlar eliyle terör faaliyetleri ilk olarak bu dönemlerde başlamış olup, terörün en çok mağdur ettiği devlette Osmanlı devleti olmuştur. Bu durum aynı zamanda terörle mücadele konusunda ve terör bilinci konusunda da milletimizi önemli ve özenli bir noktada konumlandırmıştır. Zira terörden çok çekmiş ve çekmekte olan bir ülke ve millet terör konusunda hassastır ve nasıl mücadele edeceğini iyi bilmektedir.

Osmanlı toprağı Filistin ve Kudüs sistematik ve organize terör faaliyetlerinden en fazla mağdur olmuş olan bölgedir. Siyonistler tarafından ele geçirilmesi sürecinde de terör unsurlarının Siyonistler marifetiyle kullanıldığı bilinen bir gerçektir.

Dünya sisteminin son dönemdeki en tutarsız ve asimetrik süreçlerinden biri Siyonizm'in artan gücü, İsrail'in teşekkülü ve Siyonizm'in tüm dünyada artan diasporik hâkimiyetidir. 1875 sonrasında Osmanlı şehirlerinde başlayan sistematik ispiyonaj faaliyetleri Osmanlı devletinin örselemesini ve güçten düşmesini sağlamaya yöneliktir.

1895 yılında Siyonizmin ulus devlet modelini ortaya koyduğu Der Judenstaat (Yahudi Devleti) adlı kitabı ile Siyonizmi bir ideoloji olarak tanımlayan Theodor Herzl'in öncülüğünde Siyonistler "İsrail Devleti hayali" ile Filistin'e göç ettirilmiştir. Geldikleri topraklarda yeni yerleşim yerleri elde etmeleri için yerli ahalinin göç ettirilmesi ya da katledilmesi gerektiğine inandıkları için çeşitli örgütler kuran Yahudiler hızla terörist faaliyetlere girişmişlerdir. Şüphesiz en önemli terör örgütleri Hagana, Nill, Irgun, Zvai, Leumi, Stern, Balamah ve Şatiron'dur. Terör yöntemleri ile İsrail devletleşirken Hagana altmış bin, Balamah beş bin, Irgun beş bin, Şatiron bin ve diğer küçük çaplı örgütler de dört bin militan vererek sözde düzenli ordu kurulmuştur. İşte İsrail rejimi bu iklimde ve bu nitelikteki insan kaynağı tarafından kurulmuş ve yöneticileri de onların arasından çıkmıştır. Devlet erkinde görev alan isimlerin nerede ise tamamı İsrail'in teşekkül sürecinde görev üstlenen terör örgütlerinin yöneticileridir. Terör belirgin şekilde İsrail'in teşekkülünde bir devletin kuruluş imkanı olarak var olmuş ve adeta meşruiyet kazandırılmıştır. Uluslararası mahkemelerde terör faaliyetleri sebebi ile yargılanmış, ceza almış ve cezası infaz edilmiş bir İsrail devlet adamı bulunmamaktadır.

b) İkinci Dünya Savaşı ve Soğuk Savaş Dönemi

İkinci dünya savaşının oluşum sürecinde ve savaşın seyri esnasında da terör faaliyetleri ve terörist unsurlar eliyle süreçler yönetilmiştir. Özellikle Alman SS birimleri vasıtasıyla savaş paramiliter unsurlar vasıtasıyla geniş bir zemine yayılmıştır. Bunun yanında özellikle Alman SS birimlerinin destekleyici terör etkisi bugün bile Hollywood filmleri için ilham kaynağıdır. Savaş tüm insanı unsurların içine kattığı oldukça hukuksuz bir savaş olmuştur. İnsanlık tarihinin en ilkesiz savaşı olarak'ta tarihe geçen hukuksuz savaş terör faaliyetleri de dahil kazanmak için her yolun mübah olabileceğinin adeta bir tezahürüdür. İnsanlığın tüm boyutları ile kirliliğin zirvesine ulaştığı İkinci Dünya savaşı bugünü de içinde alan kaotik modern dönemlerin başlangıç noktasını oluşturur. İkinci dünya savaşının yarattığı travmadan koca bir Hollywood sinema sektörü doğmuştur. Gerçekten ilham alarak hazırlanan devasa sinema filmleri terör'de dahil kazanmak için insanoğlunun ne çılgınlıklar yapabileceğinin göstergesi olmuştur. İkinci Dünya savaşı modern anlamda kendisinden sonra var olan soğuk savaş iklimini ve soğuk savaşın kıtalar ve milletler aşırı terör iklimini bizzat var edildiği bir ortamdır. İkinci dünya savaşının en trajik olayı ise devlet eliyle yapılan bir büyük katliamdır. ABD Japonya'nın iki şehrine atom bombası atmak suretiyle modern çağların en büyük soykırımını gerçekleştirmiştir. Devlet terörü olarak insanlığın hafızasına kazınan bu olay neticesinde ABD hükümeti doğru dürüst yargılanmamıştır bile. ABD'nin İkinci Dünya Savaşındaki en üst rütbeli deniz subayı olan Amiral William Daniel Leahy atom bombası atıldıktan sonra şöyle bir itirafta bulunmuştur. 'Şahsi hissiyatım, atom bombası kullanılarak karanlık çağların barbarlarının etik standartlarını benimsedik. Bu şekilde savaşmak bana öğretilmedi. Kadınların ve çocukların öldürüldüğü savaşların kazanılması mümkün değildir. İkinci dünya savaşı bu ve benzeri olaylarla küresel savaşlarda kuralsızlığın imkan eşigidir.

-Soğuk Savaş Dönemi

Dünya savaşlarının ardından adına soğuk savaş dediğimiz sürekli ve sürdürülen bir savaşın kültürel ve siyasal çatışma ikliminin etkisinde dünya milletleri yaşamaya mahkum edilmiştir. Üçüncü bir taraf olmaya imkan bırakmayan bu durum dünyanın pek çok bölgesinde mahalli çatışma ve gerilimleri beslerken, savaş tipolojisinde alışlagelmişin dışında yeni modeller ortaya koymuştur. Her an bir savaş iklimi var iken iki büyük gücün siyasal periferlerinde kontrollü gerginlikler ve yeni savaş oyunları ile bu süreç uzun bir zaman sürdürülmüştür. Yumuşak güç unsurları ve yüksek kamu diplomasi uygulamalarının gündemimize girdiği soğuk savaş döneminde her türlü imkan/enstrüman bir savaş aygıtı olarak kullanılabilir. ABD ve Rusya'nın liderliğindeki bu yeni savaş oyununa 'Soğuk Savaş' denecektir. Ana aktörün ikisi olduğu ama yan aktörler etrafında savaşların bir teatral formda sergilendiği yeni dün-

ya düzeni dünya savaşlarının ardından dünyanın son kalan muvazenesini de bozmuş durumdadır. Tüm toplumlara klasik barış ve savaş hukukunun dışında yöntemler öğreten imoralist (ahlaksız) bir dönem olarak ta tanımlamak mümkündür. Asimetrik savaş dönemi olarak ta tanımlanacak bu dönem devlet aklı ve imkânları ile terör tipi faaliyetlerin geliştiği ve yaygınlaştığı bir dönemdir. Görünürde devletler olmadığı için bağlayıcı bir hukuki sorumluluğu olmayan bu süreç İkinci dünya savaşı ile kontrolden çıkan süreci belirsiz ve çerçevesiz bir savaş iklimi üzerinden bugünlere kadar taşımıştır. Terör tipi faaliyetlerin beslendiği, fonlandığı bir dönemdir. O dönemde tüm dünyaya saçılan gayri meşru kaynak bugünde terörün ana finans kaynağıdır. O yıllarda tüm dünyada hareket eden aktörler bugünün terör hareketlerinin de arkasındadır. Asya ve Ortadoğu'da soğuk savaş döneminde piyasaya arz edilen silahlar hala kullanılmaktadır. Orijini belli ABD ve SSCB yapımı silahlar bugün bile terörün silah kaynağını oluşturmaktadır. **Kısaca bugün tüm insanlığı tehdit eden güncel terör; din ve ideolojik boyutuna bakılmaksızın soğuk savaş ikliminin insanlığı hediyesidir. Zira terör soğuk savaşın bir enstrümanıdır.**

Batı dünyasının geçmişten modern çağlara alıp taşıdığı yapısal krizler bulunmaktadır. Bir kan davası olarak sürdürdüğü bu çatışmaların bir tarafında batı dünyası var iken diğer tarafında Müslüman/Türk dünyası bulunmaktadır. Osmanlı bakiyesi balkanlar potansiyel bir gerginlik imkânı alanı olarak sürekli kaynatılmış ve insanlık tarihinin en rezil soykırımı olan Bosna savaşının ortaya çıkması el birliği ile sağlanmıştır. Mahalli etkisinden ziyade küresel etkisi ve yarattığı mesaj nedeniyle Bosna savaşının Sırlar eliyle bir dönem sürdürülmesi için adeta destek verilmiştir. Avrupa'nın kalbinde bir Müslüman toplumun potansiyel varlığı kontrol altına alınmak istercesine savaşın bir süre devamına müsaade edilmiştir. Savaş hesap edilenin dışında ters bir etki yaratmaya yöneldiğinde kritik bir müdahale ortaya konmuştur. Aynı şekilde Balkanlarda Müslüman Arnavut topluma karşıda Kosova'da benzer bir senaryo ortaya konmuşsa da Bosna'dan tecrübeli Balkan halkları bu durumu hızla püskürtmeyi ve varlıklarını idame ettirmeyi başarmışlardır. Aynı türden benzer gerilimlerin Azerbaycan başta olmak üzere Çeçenistan ve Dağıstan'da da ortaya çıktığı bilinmektedir.

Batının Kendi Toplumsalının Yarattığı Terör

Tüm dünyada görmezden gelinemeyecek hacimde bölgesel krizler bulunmaktadır. *Ulus devlet serüveninin bir diğer çıktısı olarak savaşlar bölgeselleşmiş, etki ve süreç yönetimi küreselleşmiştir. Dünyanın herhangi bir yerinde ortaya çıkan savaş adeta sübvansede edilmektedir.* Afrika'nın ya da Asya'nın fakir halklarını ucuz yollu silah temini ile bölgesel çatışmalar küresel bir desteğe muhatap olmaktadır.

Bunun yanında batı dünyasının kendi içinde tarihi ve yapısal çatışmaları da yüksek maliyetlerle devam etmiştir. İspanyada ETA, Galisya, İrlanda'da İRA başta olmak üzere Batının pek çok bölgesinde benzer nitelikli etkisi oldukça büyük çatışmalarda döneme damgasını vurmuştur. Ayrıca bu ve benzeri nitelikli terör örgütleri geniş bir alanda hareket ederek Batı dünyasının içinde büyük korku ve etki yaratmıştır.

O halde dünya savaşlarının ardından soğuk savaşla birlikte küresel yapılar arasındaki savaş ve çatışma biçim ve şekil değiştirerek devam etmiştir. Soğuk savaş olarak tanımlanan bu dönemin ürünü olan terör bir topluluğu ya da devletin gözünü korkutmak ve istediklerini yaptırmak veya caydırmak amacına yönelik yeni bir savaş modeli olarak benimsenmiştir. Yukarıda saydığımız tüm çatışmalarda terör modern ve yaygın bir model olarak kullanılmıştır. Yani terör kavramı büyük güçlerin soğuk savaş ikliminde bir enstrüman olarak belli evrenlerde kullandıkları bir savaş silahıdır. Bunu bazen kendi istihbarat imkânları ile bazen de mahalli imkânlarla kullandıkları bilinen bir gerçektir. Terör faaliyetleri konusunda İRA ve ETA tüm dünyada oldukça hacimli bir etki yaratmıştır. Bugün devam eden terör bu dönemin çıktısı kriz ve çatışma alanlarıdır. Soğuk savaşın kullanıp kenara attığı aktörler savaş ve çatışma istemektedirler. Büyük güçlerin bölgesel savaşları için savaş ve terör ihalesine çıkacak aktörler olarak savaş baronu olmuşlardır. Terör savaşlarının büyük provasının yapıldığı yıllardan bugünlere yöntemler benzer olmakla birlikte, aktörlerde küçük çaplı değişimler olabilecektir.

Dünya savaşları sonrasında Soğuk savaş ikliminde savaşın maliyetlerinden büyük zarar gören dünya milletleri küresel barışı temin edecek anlaşmalar dönemine girmişlerdir. Soğuk savaş, bölgesel terör ve Siyonist terörü görmezden gelinerek teşekkül ettirilen tüm küresel kuruluşların amacı savaşın tarafı olan büyük ülkeleri kollayan, huzur ve refahı

garanti altına alan ben ve öteki telakkisi ile hazırlanmış yapılanmalardır. Bu yapılar geçmişe yönelik hiçbir takip ve yargılama yapmadıkları gibi bazı bölgeleri ve süreçleri takip dışı bırakmışlardır. Bunun yanında bazı olgular ve gelişmelerde kapsam ve takip dışı bırakılmıştır. Yukarıda saydığımız tüm küresel terör uygulamaları takip ve kapsam dışı bırakılmıştır. Bazı ülkelerin yumuşak güç uygulamaları, kamu diplomasi faaliyetleri, istihbarat faaliyetleri, yarattığı güvenlik tehdidi ve hatta terör etkisi uyandıran faaliyetleri kapsam dışı bırakılmıştır. Mahalli çatışma alanlarında görünür olmayan ve üçüncü yapılar üzerinden işletilen terör süreçleri kapsam dışı bırakılmıştır. Özellikle ABD tarafından Vietnam, Kamboçya, Kore, Filipinler başta olmak üzere, Ortadoğu ve Afrika'daki faaliyetler kapsam ve takip dışında bırakılmıştır. Bunun yanında Sovyetler Birliği ve ABD arasındaki potansiyel çatışma alanlarındaki terör faaliyetlerinin faturası asla bu ülkelere çıkartılmamış ve terör faaliyeti kapsamında ele alınmamıştır. İç savaş olarak tanımlanan bu süreçler devlet kaynaklarının kullanıldığı ve profesyonellerin etki ve inhisarında olan terör uygulamaları olarak asla yargı ve takip konusu yapılmamıştır.

Savaşın değişen yüzü olarak terör faaliyetleri yüksek bir bütçeye ve insan kaynağına ihtiyaç duymaktadır. Bu nitelikte bir bütçenin temin edilmesine yönelik büyük küresel bir örgütlenmenin olması gereklidir. Yukarıda saydığımız tüm pratikler küresel terör tecrübesini tüm boyutları ile artırarak bir profesyonelleşme ortaya çıkartmıştır. Terör'ün çerçevesi ve sınırları çizilemez ve kontrol altına alınamaz gizil yapısı ile tüm insanlık için bir tehdit yarattığı ortadadır. Küresel dünyanın görmezden geldiği bu yeni ve gizli savaş çok büyük maliyetler ortaya koymuştur. Terör deneyim ve tecrübe olarak soğuk savaş döneminin hediyesi Batı orijinli bir savaş oyunudur. Hiçbir terör faaliyeti bir devletin güç ve desteği dışında varlığını idame ettiremez. O halde terör kavramının ve terör fiilinin soğuk savaş modeli bir savaş enstrümanı olduğu ve ardında bir devlet imkân ve gücü olmadan idame ettirilemeyeceği gerçeğinin en güçlü şekilde bilinmesi gereklidir.

c) Yakın Tarih ve Terörün Değişen (Tek Tipleşen) İmajı

Soğuk savaş döneminin sonlarına doğru yaşanan en kritik bölgesel savaşlardan biri Afganistan Rus savaşıdır. Savaşın sonunda SSCB'nin büyük bir değişim ve dönüşüm sürecine girdiği hatta bir başka tabirle yıkıldığı bilinen bir gerçektir. SSCB işgaline karşı kadim geçmişe sahip Afganistan halkı haklı ve büyük bir direniş ortaya koymuştur. Bu savaş aynı zamanda çok milletli bir direniş zemini de oluşturmuştur. ABD'nin Rus karşıtı bu savaşa düşmanımın düşmanı mantığıyla müdahale gayreti içinde olduğu da bir gerçektir. Lojistik desteği dışında çok milletli yapıya sızma gerçekleştirdiği ya da belli grupları manipüle etmesi de soğuk savaş şartları içinde mümkündür. Bu müdahale belli çevrelerde savaşı ABD imkanlarının kazandırdığı şeklinde bir algı oluştursa da; kadim ve kardeş Afganlıların bu büyük mücadelesi zaferin izahını yapmak için yeterlidir. **Bu savaş tüm dünyada küresel terör algısı açısından bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Ya da aslında yukarıda uzun uzun anlattığımız terörün asıl kaynakları göz ardı edilerek terörün tarihi için Afganistan Rus savaşını bir milat olarak tercih edilmiştir.** Bu savaşın ardından İslam dünyasının farklı bölgelerinde ortaya çıkan diğer bölgesel savaşlarda da çok milletli bir direnişin ortaya çıktığı bilinen bir gerçektir. Bu süreçte soğuk savaşın imkân ve kaynakları kullanılarak yeni bir terör evreni ya da tipolojisi mi oluşturulmuştur konusunun dikkatle düşünülmesinde fayda vardır. Afganistan savaşını sonrasında kontrolsüz agresif grupların oluştuğu, manipüle edilmeye oldukça uygun bu grupların bölgesel çatışmalarda boy göstermeye başladıkları da bir gerçektir. Bu yapılar kendiliğinden mi ortaya çıkmıştır? Hangi dinamikler bu süreci beslemiştir? Küresel yapılarla bu marjinal gruplar arasındaki ilişki nedir? Özellikle Körfez ülkelerinin bu yapılarla ilişkileri nedir? ABD ve Batı ülkelerinin bu yapılarla ilişkileri var mıdır? Yüksek düzeyli finans desteği nasıl alınmaktadır ve bu kaynak nasıl bu kadar rahat hareket etmektedir? gibi sorular akla gelecektir.

Afganistan savaşının nihayete ermesi ile ağırlıklı olarak İslam dünyası bölgesel nitelikte bir çatışma iklimi içine girmiştir. Ortadoğu'da başlayan kriz adı konulmamış, bölgesel hacimde bir savaştır. Ortadoğu'nun kendine has karakteri nedeniyle İslam dünyası ve Müslümanlar bir savaşın tarafı haline gelmişlerdir. Bölgeye yapılan müdahaleler adeta bölgenin işgali görünümündedir. Kendi despotları ile mücadele ederken birde işgallerle başa çıkmak zorunda kalan Ortadoğu halkları bugün bile devam eden büyük bir şiddet sarmalının içine girmek zorunda kalmışlardır. Bu büyük şiddet sarmalı onlara üç imkânı sunmaktadır. Kuzu kuzu ölmek, hicret etmek ya da mücadele etmek. Mücadele yolunu seçen her Ortadoğu halkı terör yaftasının kolay kurbanı haline gelmektedir. Bu insanlık tarihinin

en karmaşık paradokstur. Bugün Ortadoğu coğrafyasına aitseniz ve Müslümanınız yaşamışlıklarınızın önemi olmaksızın potansiyel teröristsiniz. Bu dünya sisteminin maliyetlerini göz ardı ettiği bir stigmatizasyon(damgalama) ve sosyal dışlama fiilidir.

ABD'nin bu süreçte üstlendiği kritik bir rol vardır. Afganistan da nispeten sürecin dışında kalan ABD, Ortadoğu'da yaşanan krizin dışında kalmamıştır. Arabulucu bir tanımlamayı tercih eden ABD'nin bölgelere müdahale biçimi işgalci bir görünümde olmuştur. Bu imajın ortadan kaldırılması için propaganda büyük bir profesyonellik içinde yardımcı kuruluşlar marifetiyle tedavüle konmuştur. Haber kanalları, think thank kuruluşları ve özellikle sinema ABD imajı ile birlikte yeni tür bir terör tipi tanımlayacaktır. Bu İslami terördür ve dünya kamuoyuna servis edilmeye başlanmıştır. Ortadoğu'da yaşanan ve yaşatılanlar neticesinde bu prodüksiyona uygun materyalleri bulmak çok zor olmamıştır. Özellikle Hollywood'un bu konuda çok yaratıcı prodüksiyonlar imal ettiği ortadadır. Bu durum gerçek ile sanal ve üretilmiş olanın iç içe geçerek bir belirsizliğe doğru savrulması sonucunu doğurmaktadır. Sinemanın kahramanı gerçek hayatın kahramanları ile yer değiştirmekte, hatta bazen bu imaj yönetimi suçludan kahramanlar çıkartmaktadır. Bir film kahramanı olan Rambo'nun Afganistan'daki maceraları ile sanal bir gerçeklik algısı yaratılmıştır.

Ortadoğu'da yaşanan süreci tamamlayacak bir finale ihtiyaç olduğu bir dönemde çok elim bir olay yaşanmıştır. 11 Eylül saldırısı dönem için önemli bir milat olmuştur. Bu elim olayla birlikte tartışmaya mahal bırakmayacak sertlikte yeni ve güçlü bir tanımlama ortaya çıkmıştır. Yargılama, düşmanın tanımlanması ve devamındaki süreç ABD yönetimi tarafından yapılmıştır. Düşmanın adı konmuştur. Düşman İslami terör ve İslam dünyasıdır. İslam ve terör asla bir arada kullanılacak kavramlar olmamasına rağmen süreç ve sürecin sonunda yaşanan 11 Eylül karşıtı söylemi imkânsız bırakmıştır. Hayır, İslam terör ile anılamaz denememiştir. Bu elim olayın ardından terör bir anlam ve kavram kayması yaşayarak sadece İslami terörü ifade eden bir dönüşüm geçirmiştir. Olayın tüm dünyada yarattığı travmatik etki yüksek bir söylem gücü, propaganda etkisi, olayın göz önündeliği ve devşirilmiş terör unsurları marifetiyle bu durum küresel düzeyde kabul ettirilmiştir.

11 Eylül terör olgusunu kendi tarihsel bağlamından kopararak tek bir anlam ve algıya muhatap hale getirmiştir. Terör artık İslami terörü ifade eder hale gelmiştir. Terör eşittir İslam konusunda ardı adına pek çok çalışma başlatılmıştır. Fransız Fukuyama Tarihin Sonu ve Son İnsan, Samuell Huntington'un Medeniyetler çatışması, Brezinsky, Buadillard gibi pek çok filozof ve sosyal bilimcide bu iklimin teorik temellerini ikame etmiştir. Bu süreci besleyen imaj fotoğrafı da çok geçmeden kamuoyuna İslam dünyasından sunulmuştur.

Bu süreçte İslam dünyasının fotoğrafı ise çok parlak değildir. İşgal altında ya da bölgesel kaoslar yaşanmaktadır. İlk kriz Afganistan'da çıkmış ve yerel unsurlarla El-Kaide isimli bir yapının iktidar için çatıştığı duyurulmuştur. 11 Eylül'ün de suçlusu olarak El-Kaide tanımlanmıştır. El- Kaide kimdir, ne yapmak istemektedir, kim tarafından finanse edilmektedir, derin boşluklar vardır. Küresel yapılarla bir ilişkisi var mıdır?, istihbarat unsurları ile ilişkisi nedir? Pek çok soru bulunmaktadır.

İslam dünyasının tarihi imajını, yüksek siyaset ve medeniyet takdimini de, büyük devlet aklını ve medeniyet deneyimlerini örseleyecek olan yeni tip temsil ve imaj önce El- Kaide ardından DAEŞ ya da İŞİD olarak kamuoyunun karşısına çıkacaktır. İnsanlık kadar İslam dünyasını da zor duruma düşüren bu yeni oluşumların kendi başına var olmadıkları, dönemin şartlarına uygun bir zamanlama ile süreç yönettikleri /yönetildikleri ve İslam'a ve Müslüman halklara büyük zararlar verdikleri ortadadır. Artan işgal ve iç savaşların her birinde kendi nam hesabına ya da başkaları adına üstlendikleri rolleri kuralsızca ve dinin ruhu ile çelişen bir biçimde oynamaktadırlar. Çoğu zaman masum Müslüman halkları düşman kabul eden bu halleri ile insanlığın ibtidai çağlarından gelme ölçüsüz katiller görüntüsü vermektedirler. Bu imajı onlara kim çizmiştir, kim onlara bu rolü vermiştir, Müslüman halkları düşman ilan eden bu halleri ile bu kadar geniş bir evrende insan ve bütçe hareketini nasıl yapmaktadırlar bunlar merak konusudur.

Afganistan'la başlayıp, Ortadoğu krizleri ile devam eden ve 11 Eylül saldırısı ile ete kemiğe bürünen bu sürecin sonunda Terör kavramı İslami Terör kavramına dönmüştür. Bu durum terörle mücadele konusunda gözden kaçırılmaması gereken bir durumdur. Zira terör olgu olarak daha geniş bir zeminde ve daha yaygın bir tarihsel, ontolojik,

sosyolojik okuma ile doğru anlaşılacaktır. Yapısında barış ve hukuk olan bir dinin yani İslam'ın terörle bütünleştirilmesi kabul edilmesi mümkün olmayan bir bühtandır. Mevcut durum, küresel savaş senaryolarının ağırlıklı olarak İslam dünyasında oynanması dolayısıyla Müslümanların savaşın zorunlu bir tarafı olmasıdır. İlişki örüntüsü yeterince açık olmayan yapıların terör faaliyetleri ile İslam'ı ve Müslümanları büyük bir bühtana muhatap kılmaktadır. Terör suçtur, dini ve ahlaki yoktur.

Terör konusunda dikkatler İslami teröre doğru çekilirken Batı dünyasında ırkçı bir söyleminde artarak güçlendiği görülmektedir. Batı ülkelerinde artan ırkçı söylem; güçlü bir toplumsal ve siyasal gücü de toparlamaya başlamıştır. Ortak Avrupa fikri olan AB blokundan kopmaları da tetikleyen bu süreç dikkatle takip edilmelidir. Zira artan ırkçılık ve aşırı sağcı oluşumlarla birlikte yabancı düşmanlığı, öteki düşmanlığı, farklı ırk ve dinlere karşı düşmanlık, Müslüman düşmanlığı, mülteci düşmanlığı gibi konularda da gözle görülür artışlar olmuştur. Özellikle Batıda artan Türk düşmanlığı hatırı sayılır bir evrende vatandaşlarımıza yönelik şiddet eylemlerine neden olmuştur ve olmaktadır. Tüm küresel algı kontrollü bir şekilde İslam ve terör ilişkisi üzerinden manipüle edilirken Batıda ve Amerika'da sistematik terör faaliyetleri nedeniyle can kayıplarında artış gözle görülür biçimde artmıştır. Son yıllarda yabancı düşmanlığı ve özellikle İslamofobia nedeniyle yüzlerce Müslüman hayatını kaybetmiş bulunmaktadır. Almanya'daki NSU davası yılan hikayesine dönmüş durumdadır. İslam karşıtı motiflerin, pagan dönemlere ait ikonlar yanında, haçlı seferi söylemi üzerinden inşa edilmiş yeni tip İslamofobik örgütlerde hatırı sayılır bir artış yaşanmıştır. Yakın zamanda Yenizelanda'da ortaya çıkan saldırı son yüzyılın en canli saldırısı olarak kayıtlara geçmiştir. İnternet üzerinden örgütlenen ve kurduğu iletişim hattı ile görev, misyon paylaşımı yapan bu terör örgütlerinin tasnif ve tanımlaması konusunda ağırdan alınması manidardır. Bu tipten faaliyetleri bireysel misyon yada davranış bozukluğu üzerinden tanımlama eğilimi içinde olan yapıların terörün Hristiyan fanatizmi ve Türk, yabancı düşmanlığı üzerinden yapılan-mış modellerini de takibe alması gerekir. İslam'ı ve Müslümanları terör yaftası içinde hareket edemez hale getiren yapıların terörün her biçimine karşı objektif ve yaygın bir gayret içinde olması beklenir. Türk toplumuna ve Türkiye'ye yönelik terör faaliyetleri konusunda koruyucu tutumundan vazgeçmesi ve ortak objektif tanımlar ve ontolojik bir kurgu üzerinden inşa edilmiş bir terör mücadelesini yaygınlaştırması beklenir. Bu çerçevede NSU davasına küresel kuruluşların mağdurların lehine olacak şekilde müdahil olması ve Yenizellanda katliamı neticesinde Charlie Hebdo katliamındaki dayanışmaya benzer bir milletler üstü dayanışmayı sergilemesi beklenir. Buradan hareketle terörün tanımı, bağlamı, tarafları, ontolojisi, sosyolojisi, para ve insan kaynağı vb. konularda objektif bir perspektifin oluşması çok önemlidir.

Uluslararası Mevzuatın Teşekkülü ve Türkiye'nin Bu Sürece Katkısı

Birleşmiş Milletler (BM) Nezdinde Yapılan Düzenlemeler

Ülkelerin refahı ile ekonomik ve siyasi istikrarını korumak ve dünya barışını ve uluslararası güvenliği sağlamak üzere kurulan ve bu çerçevede misyonunu ve vizyonunu belirleyen BM, 1960'lı yıllardan bu yana insanların can ve mal güvenliğini tehdit eden ve gün geçtikçe küresel bir niteliğe bürünen terörle mücadele etmek üzere; terör faaliyetlerinin önlenmesi ve uluslararası işbirliğinin artırılmasına yönelik çeşitli girişimlerde bulunmuştur. Genel anlamda terör konusunda bir dikkat olmakla beraber soğuk savaş döneminde bağlayıcı bir mevzuat çalışması yapılmamıştır. İkinci dünya savaşı sonrasında artan ve yaygın hal kazanan terör faaliyetlerinin önlenmesine yönelik mevzuat ve aktif mücadele döneminin geciktiği ortadadır. Özellikle bu tarihler Siyonist terör örgütlerinin Sabra-Şatilla başta olmak üzere önemli soykırımlar yaptıkları bir dönemdir. Ermeni terör örgütü ASALA'nın terör faaliyetleri sebebiyle pek çok Türk diplomatı şehit edilmiştir. ETA, IRA gibi Avrupa orijinli terör örgütlerinin en etkin faaliyetleri ilgili yıllarda olmuştur.

BM'nin aklama ve terörün finansmanı ile mücadele alanında benimsediği başlıca anlaşmalar şunlardır:

Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığına Karşı BM Sözleşmesi (Viyana Sözleşmesi)

19 Aralık 1988 tarihinde Viyana BM Konferansında kabul edilmiş ve 11 Kasım 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşme, uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığı ile daha etkin mücadele edilmesini sağlamak için taraf ülkeler

arasındaki işbirliğini artırmayı amaçlamakta ve yükümlülüklerin yerine getirilmesinde, tarafların kendi hukuk sistemlerinin temel hükümlerine uygun olarak, yasa yapma ve idari önlemler de dâhil gerekli bütün önlemleri almalarını öngörmektedir.

Sözleşmede öncül suç ya da kara para aklama suçu başlıkları altında tanım yapılmamış olsa da, hangi fiillerin suç olarak sayılması gerektiği sıralanmıştır.

İlk uluslararası anlaşma hükmünü taşıyan bu anlaşma tam olarak terörle mücadeleye yönelik güçlü bir çerçeve oluşturmaktan uzaktır.

Sınır aşan Organize Suçlara Karşı BM Sözleşmesi (Palermo Sözleşmesi)

15 Kasım 2000'de BM Genel Kurulu tarafından kabul edilen Sözleşme, organize suçlarla mücadelede ilk uluslararası düzenlemedir. Sözleşmenin amacı; sınır aşan örgütlü suçların önlenmesi ve daha etkili bir şekilde mücadele edilmesi için işbirliğinin geliştirilmesidir. Sözleşmede ayrıca suç gelirlerine el konulması ve müsadere, suçların önlenmesinde özel soruşturma yöntemlerinin kullanılması, suçluların iadesi ve karşılıklı adli yardım konularında düzenlemeler yer almaktadır.

Sözleşme bağlamında ilk defa kara paranın aklanması suçu tanımlanarak, taraf devletlerden kara para aklama suçunda öncül suçları; ağır suçlar, örgütlü suç grubuna katılma, yolsuzluk ve adaletin engellenmesi suçlarını da kapsayacak şekilde en geniş şekliyle belirlemeleri istenmiştir.

BM Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi (Merida Sözleşmesi)

10 Aralık 2003 tarihinde imzaya açılan Sözleşmede,

- Yolsuzluğun önlenmesi ve yolsuzlukla mücadele amacıyla alınan önlemlerin daha etkin ve verimli kılınması,
- Malvarlığının geri alınması dâhil olmak üzere, yolsuzluğun önlenmesi ve yolsuzlukla mücadelede uluslararası işbirliği ve teknik yardımlaşmanın teşvik edilmesi, kolaylaştırılması ve desteklenmesi,
- Bütünlüğünün, hesap verme sorumluluğunun ve kamusal işlemlerin ve kamu malvarlığının uygun yönetimin teşvik edilmesi amaçları benimsenmiştir.

Sözleşme bugüne kadar yolsuzlukla mücadele alanında hazırlanan en kapsamlı uluslararası hukuk belgesi olma niteliğini taşımaktadır.

Şu ana kadar ele alınan anlaşmaların tümü mali suçlarla mücadele konusunda bir mevzuat çerçevesi oluşturmaya yöneliktir. Terör ve terörün finansmanı konusundaki ilk çalışma, Fransa önderliğinde yapılan çalışmalar neticesinde, 9 Aralık 1999 tarihinde BM nezdinde, "Terörün Finansmanının Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşme" hazırlanmış ve 10 Ocak 2000 tarihinde Devletlerin imzasına açılmıştır. Sözleşmenin yürürlüğe girmesi için 22 devletin Sözleşmeyi onaylaması zorunluluğu, bugüne kadar Türkiye dâhil birçok devletin sözleşmeyi onaylaması ile karşılanmış ve ülkemiz tarafından **10.01.2002 tarihli ve 4738 sayılı "Terörizmin Finansmanının Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun" ile onaylanan Sözleşme, 10.04.2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.** Ülkemiz bu konuda hızla pozisyon almak suretiyle alt mevzuat sürecini tekamül ettirmiştir. Türkiye terörle mücadele konusundaki gayret ve ilgisi nedeniyle bu sürece hızla destek vermiştir.

Sözleşmenin temel özelliği terörün finansmanını ayrı bir suç olarak düzenlemesi ve ister yasa dışı ister yasal kaynaklardan elde edilmiş olsun terörün finansmanında kullanılan veya kullanılacak ya da terörün finansmanından elde edilecek gelirlere el konulması hükmünü getirmesidir. Sözleşmenin ilgili maddesi ile terörün finansmanından neyin anlaşılacağı açıklanmıştır. Buna göre, terör suçlarının gerçekleştirilmesinde kullanılması niyetiyle veya kullanılaca-

ğini bilerek, her ne suretle olursa olsun, tümüyle veya kısmen, herhangi bir kişi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak yasa dışı bir şekilde ve kasten fon sağlanması veya toplanması terörün finansmanı sayılmıştır. Burada suç net tanımlanmıştır. Terörün mahiyeti ve terörist yapının ortak bir tanımlama ile tanımlanmasının ardından amir hükümler ortadadır. Fakat temel sorun teröristin kim, ne ve niteliğine yöneliktir. ASALA, PKK, PYD, YPG, IRA, ETA, DAESH terör örgütüdür, ortak tanımlamasının yapılmasıyla ortak irade ve yaklaşımın ardından operasyonel bir tutum ortaya koyulabilecektir. Örneğin; PKK ve PYD'nin terör örgütü sayılmasından ABD imtina ettiği müddetçe bu terör örgütlerine ve bunlara yardım yapan kuruluş ve ülkelere bir yaptırım uygulanamamaktadır. O Bu haliyle mevzuat ortak bir terör ve terörist tanımı yapılamadığı müddetçe işlevsizdir.

BM Güvenlik Konseyi Kararları

BMGK, BM'nin amaç ve ilkelerine uygun olarak barış ve güvenliği korumak, uluslararası anlaşmazlığa yol açabilecek her türlü çekişmeli durumu soruşturmak, uluslararası çekişmeli konularda anlaşma koşullarını önermek, silahlanmayı denetleyecek planlamalar yapmak, barışa karşı bir tehlike veya saldırı olup olmadığını araştırmak, izlenecek yolu önermek ve saldırılara karşı askeri birlikler kurmak gibi önlemler almakla sorumludur. Ülkeler BM şartının V. ve VII. bölümü çerçevesinde BMGK kararlarına uymakla yükümlüdür.

BMGK yukarıda ele alınan Sözleşmelerin yanı sıra terörizmin finansmanının önlenmesine yönelik olarak tüm üye ülkeleri bağlayıcı nitelikte kararlar da almıştır. Bunlardan başlıcaları şunlardır:

- 1267/1989 ve 2253 sayılı Kararlar ile DEAŞ ve EL-Kaide ile iltisaklı kişi, kuruluş veya organizasyonlara ait finansal varlıkların gecikmeden dondurulması dâhil çeşitli tedbirler alınmasını öngörmektedir.
- 1988 sayılı Karar, Taliban'a müzahir kişi, kuruluş veya organizasyonların malvarlıklarının dondurulması dâhil çeşitli tedbirler alınmasını öngörmektedir.
- 1373 sayılı BMGK Kararı ise terörün finansmanının suç olarak düzenlenmesi, terörist gruplara her türlü desteğin yasaklanması, terörist malvarlıklarının dondurulması, uluslararası işbirliği ve bilgi değişimine ilişkin hükümleri içermektedir. Bu karar ile ülkeler, uluslararası işbirliği çerçevesinde diğer ülkelerdeki kişi, kuruluş veya organizasyonların malvarlıklarının dondurulması talebinde bulunabilmektedirler.
- 2170 ve 2178 sayılı Kararlar ile DEAŞ ve El-Nusra ile ilgili tehditlerin raporlanması, bu örgütlere yönelik malvarlıklarının dondurulması, seyahat yasağı ve silah satışının engellenmesi ve terörist savaşçılara yönelik gerekli önlemlerin alınması hükme bağlanmıştır.

Yukarıda uzun uzun anlatıldığı hali ile terör insanlığın uzun tarihli bir meselesidir. Tartışmasız son dönemde gündemde artan düzeyde Müslüman toplumlar içinden çıkan terör örgütleri bulunmaktadır. Ve bunlar BMGK kararlarında da yer bulmuştur. Bu yapılarla Türk hükümeti de küresel düzeyde bir mücadele vermektedir. Fakat bir BMGK kararı çıkarken sadece terörün tek bir biçimini tarif etmemelidir. Terör bir insanlık suçu olarak çerçevesi kolayca çizilecek bir meseledir. **Yukarıdaki karar listesi insanlık için terör tehdidinin sadece İslam dünyasından geldiği algısını kolayca inşa etmeye yöneliktir. Hâlbuki Hagana, Irgun Zvai Leumi, Stern, Balamah ve Şatiron, IRA, ETA, SS, ASALA, PKK, YPG, PYD, DAESH-İŞİD vb. tüm terör örgütleri ve İslamofobik saldırganlık etrafında yapılmış tüm yapılar terörle mücadelenin muhatabı olan terör unsurları olarak tanımlanmalıdır. Bu haliyle terörle mücadele mevzuatı ve alınan kararlar terörün tek bir biçimini tanımlamaya yöneliktir, sınırlıdır, eksiktir ve mevzuatlardaki yaklaşımlar sonuç getirmeyecektir.**

Mali Eylem Görev Gücü (Financial Action Task Force –FATF)

Misyon, İşleyiş ve Bazı Handikaplar

Mali Eylem Görev Gücü ya da FATF, 1989 yılında G-7 ülkeleri tarafından OECD bünyesinde Paris'te kurulmuş, Türkiye 1991 yılında kuruluşun üyesi olmuştur. Suç gelirlerinin aklanması ile mücadele konusunda ulusal hukuk sistemlerinin geliştirilmesi, mevzuatların uyumlaştırılması, finansal sistemin rolünün güçlendirilmesi ve üye ülkeler arasında sürekli bir

işbirliğinin tesis edilmesi amacıyla kurulan ve bu amaçla tavsiyeler geliştiren FATF, 11 Eylül 2001 tarihinde ABD’de gerçekleştirilen terör saldırılarının ardından sadece aklama ile mücadeleye yönelik tedbirler geliştirmek şeklinde belirlenen misyonunu terörün finansmanı ile mücadeleyi de kapsayacak şekilde genişletmiştir. Bu 11 Eylül’deki elim saldırının bir sonucudur. Yani ABD yaşadığı büyük travmatik durumun ardından terörle mücadelenin küreselleşmesi anlamında mahalli ve uluslararası bir adım atmıştır. Fakat 11 Eylül öncesinde de tüm dünyada büyük şiddette terör olayları olmuştur. O dönem Türkiye’nin PKK terörü ile en etkin mücadeleyi verdiği yirmi bini aşan insanımızın kaybedildiği bir dönemdir. FATF’ın operasyonel ivmesi ABD ısrarı ile yaygınlaşmıştır. FATF’ın 11 Eylül çerçevesinde bir misyon üstlenmesi anlamlıdır, fakat bunun yanında terörü tek tipleştirmeyen bir yaygın perspektif içinde vaziyet alması beklenecektir.

Örneğin terör fiili açık olan PKK ve PYD’nin finansmanı konusundaki ilgili çalışmalar başlamış mıdır? Terör yapılanmalarını destekleyen ABD’nin PYD ve PKK konusundaki tutumu tanımlanmış ve bir hukuki takibe muhatap olmuş mudur yada olacak mıdır?

FATF bir ülkenin ya da ülke grubunun yönelim ve motivasyonları ile hareket etmemelidir. Özgün ve objektif bir ihtisas birimi olarak çalışmalarını sürdürmesi çok önemlidir. İzlem ve takip süreçlerini bir bütünlük içinde ele almalıdır. Üyeler başta olmak üzere tüm insanlığın muhatap olduğu terör faaliyetleri konusunda dirayetli ve titiz bir takip içinde olması beklenir. Özellikle Türkiye’nin muhatap olduğu terör saldırıları konusunda duyarlı ve dikkatli olmalıdır. FATF; PKK, PYD, YPG ve özellikle son dönemde cürekâr bir darbe girişimi yapan ve saldırgan tutumu ile Türk Milletine / Devletine zarar vermeye kalkan FETÖ terör örgütü konusundaki tavrını netleştirmelidir. FETÖ terör örgütünün yönetim kadrosu şu an ABD tarafından bizzat kendi ülkesinde muhafaza edilmektedir. FATF üyesi bir ülkenin bir başka üye ülke aleyhine faaliyet yapan bir terör grubunu himayesi altında tutması asla kabul edilemeyecek bir durumdur. FATF başta olmak üzere terör konusunda çalışan ihtisas kurumlarının bu ve benzer durumları acilen ele alması beklenmektedir. FATF etrafında bu derin muammalar var iken Türkiye’nin ve Türk Sivil Toplum Kuruluşlarının terörle mücadele karnesini çıkarmaya yönelik yaklaşımlar çok güven verici değildir.

Türkiye Cumhuriyeti arka planda ne olduğunu umursamaksızın terörle mücadele konusunda atılmış her türlü küresel adımı desteklemektedir. Her platformda daha iyi ve daha nitelikli bir terör mücadelesinin yapılması konusunda ki gayretini esirgememiştir. Devlet kurumları yanında sivil toplum kuruluşları ile de bu süreci dikkatle takip etmektedir.

Tartışmasız dünya terörle mücadele konusunda gecikmiştir. Buna terörün devletlerce de bir savaş enstrümanı olarak kullanılması, soğuk savaş döneminin sert diplomatik iklimi de etkili olmuştur. Geriye dönük olarak terör fiillerinin yargılanması en azından takibi konusunda pasif kalmıştır. Terörle mücadele sadece tanımlı bir dönemin sonrasını ya da terörün tek bir biçimine karşılık gelmemelidir. Terör hangi din ve millet mensuplarınca yapılırsa yapılsın yanlıştır ve insanlığa karşı işlenmiş bir cürüm olarak ele alınması gerekir.

FATF’ın bu tartışmalar çerçevesinde ülkelere yönelik sektörel analiz temelinde yapacağı değerlendirme ve raporlarda önemli eksiklikler olacaktır. Terör egosantrik ve eurosantrik bir kurgu ile tanımlanmamalıdır. Herhangi bir ülke ya da ülkeler topluluğunun insanlığı değil kendisini, evrensel insanlık uygarlığını değil, kendi uygarlık evreninin güvenliğini esas alan bir tanımlama ile hareket ettiği oranda sıkıntılıdır. Terör insanlık için tehdittir ve mücadele edilmelidir, dendiğinde ortak bir çözüme doğru yol alınabilir. Bu haliyle PKK, YPG, PYD, DAESH, İŞİD, FETÖ gibi terör unsurlarını ve bu terör unsurlarına karşı mücadele eden ülkemizi görmezden gelerek hazırlanacak olan ülke raporları amaca hizmet etmez ve yanlış bir görünüm taşır. Bu haliyle ülkelerde yapılan sektörel izleme çalışmaları da fotoğrafı tam olarak çekmekten uzaktır. Zira ülkelerin kamu kurumları yanında sivil kurumları da ülke politikasının tamamlayıcı unsurlarıdır ve ülke perspektifinden bağımsız düşünülemez. Yanlış bir yapısal bağlam, eksik tanımlamalar, tarafgir terörist algılamaları, üye ülkelerin küresel ve milli hassasiyetlerini görmezden gelerek hazırlanacak raporların bir anlam ifade etmeyeceği ortadadır.

Türkiye Cumhuriyeti tüm kurum ve kuruluşları ile terörle mücadele konusunda etkin bir pozisyon almış bulunmaktadır. Bu konuda ki tüm mevzuatlara iyi niyet yaklaşımı ve terörle mücadele temelinde destek verilmiştir. Terörün uluslararası mevzuatı devlet ve STK’lar vasıtasıyla yakinen takip edilmektedir. Zira terör faaliyeti uluslararası düzeyde Sivil Toplum Kuruluşlarının çalışmaları için de en büyük tehdittir.

Türkiye Cumhuriyetinin Terörle İmtihanı/Mücadelesi

Osmanlıdan Modern Türkiye'ye geçiş sürecinde ülkemiz büyük bir kurtuluş savaşı vermiştir. Bu savaş işgal kuvvetleri yanında, işgal güçlerinin himayesinde oluşturulan terör yapılanmalarına yönelik olmuştur. İşgal güçleri himayesinde tüm bölgelerde terör organizasyonları yapılandırılmıştır. Balkanlarda Sırp, Yunan, Bulgar çetelerinden müteşekkil terörist gruplar oluşturulmuştur. Özellikle Anadolu ve İstanbul'da Ermeni, Rum ve Siyonist terör yapılanmaları marifetiyle büyük bir savaş ortaya konmuştur. Türkiye'nin tarihi mücadelenin tarihidir. Türkiye Cumhuriyeti kuruluş ve var oluş mesaisinin başından itibaren simetrik ve asimetrik savaşın muhatabı olmuş ve verdiği büyük kurtuluş savaşı ile düşmanın ve işgalcinin her türlüünü topraklarından atmayı bilmiştir. Açık sıcak savaş ile mücadele edilemeyeceğinin anlaşılması ile Türkiye büyük bir terör savaşının içine itilmeye çalışılmıştır. Sınır ülkelerinin topraklarında yuvalanan terör yapılanmaları ile uzun süredir mücadele eden Türkiye'nin bu konuda oldukça deneyimli olduğu aşikârdır. Terörün her türlüü ile mücadele becerisi kazanmış olan ülkemiz bu konuda küresel yapılara rehberlik yapabilecek güçtedir.

Fakat Türkiye ve milletimiz için tehdit oluşturan terör örgütlerinin Terörle mücadele anlaşmalarına da imza atan ülkelerden destek alması terörle mücadelenin samimiyetine gölge düşürmektedir. Türkiye'nin aleni suçları nedeniyle terör örgütü olarak tanımladığı terör örgütlerinin ve teröristlerin batılı ülkeler tarafından korumaya alınması kabul edilebilir değildir. **Terörün ne ve teröristin kim olduğu konusunda ortak bir zeminde buluşamayan ülkeler birlikte nasıl mücadele edebilecektir.**

Türkiye'nin terör örgütü olarak tanımladığı ve aktif mücadele verdiği PKK, YPG, PYD gibi yapılanmalar küresel kuruluşlar tarafından muhatap kabul edilmekte ve bazı Avrupalı ülkeler ve özellikle ABD tarafından finanse edilmektedir. Özellikle yakın sınırimızda milletimiz, devletimiz ve insanlık için tehdit oluşturan YPG/PYD terör yapılanması her fırsatta ABD tarafından korunmaktadır. Türkiye'nin terörle verdiği mücadelesi ortada, yaptığı terör tanımlaması nettir. Terörle mücadele konusunda IŞİD /DAEŞ vb. yapılarla da mücadele etmektedir.

Türkiye'nin Tarihsel Rolü ve Artan Kamu Diplomasi Faaliyetleri ve Türk Sivil Toplum Kuruluşlarının Büyük Başarısı

Türkiye Cumhuriyeti ilgili tüm kurum ve kuruluşları ile tarihi müktesebatına uygun küresel roller üstlenmektedir. Kamu diplomasi faaliyetleri çerçevesinde dünyadaki tüm mazlum halklara din ve ırk gözetmeksizin yardım sunmaktadır. Kamu diplomasisi faaliyetleri, kalkınma yardımları ve insani yardımlar düzleminde dünyada açık ara öndedir.

Bu faaliyetlerin gerçekleşmesi sürecinde devlet kurumları yanında Türk Sivil Toplum Kuruluşlarının çok önemli çalışmaları bulunmaktadır. Türkiye'nin kalkınma yardımları ve insani yardımlar konusunda dünya birincisi olmasında Türk STK'larının belirgin düzeyde katkısı bulunmaktadır.

Dünya'da artan düzeyde gerilim, savaş, çatışma, iç savaş ve afetler çerçevesinde büyük bir yardım hareketliliğinden bahsedilebilir. Türk devleti ve milleti de dünya da artan düzeyde bu insani yardım ihtiyacına duyarsız kalmamıştır. Kamu kaynakları dışında, sivil toplumsal kaynaklarda sivil yollarla insani yardım olarak tüm dünya'ya yayılmaktadır. Bu durum; dünyada artan ihtiyaçlar yanında milletimizin dini ve örfi eğilimleri ile de açıklanabilecektir. Dini ve örfi olarak ihtiyaç sahibi olan bir insana ve topluma yönelmek bir vecibedir. Türkiye'nin kamu diplomasi konusundaki uluslararası atağı, sivil toplum kuruluşlarının da uluslararasılaşmasına motor olmuştur. Türk diplomasisi destekleyici mekanizmalarla toplumumuzun küresel düzeydeki yardım arzusuna kayıtsız kalmamış ve dünyanın pek çok ihtiyaç sahibi ülkesi ile karşılıklı ikili anlaşmalar imza altına alınmıştır. Yani Türk Sivil Toplum Kuruluşları ülkelerinin dış misyonları ile istişari süreçler yönetme gayreti içindedir.

Türkiye'de sınır ötesi yardımlar konusunda bir ihtisaslaşma vardır. Uluslararası insani yardım konusunda uzmanlaşmış STK alt yapısı ile Türkiye açık ara öndedir. Yetişmiş insan kaynağı yanında kalkınma yardımı, insani yardım, acil yardım konusunda kendi içinde uzmanlaşmaya gidilmiştir.

Devlet STK işbirliği çerçevesinde ulusal ve uluslararası konularda yapısal ve operasyonel işbirliği yapılmaktadır. Bazı bölgelerde artan ihtiyaçlar bizzat devlet tarafından kampanyalarla desteklenmektedir. Özellikle afetler sonrasında ülke içinde ki büyük kampanyalar marifetiyle devlet aklı ve koordinasyonu içinde çalışmalar yapılmaktadır.

Türk STK'ları ulusal mevzuat düzeyinde birden çok devlet kurumunun denetimlerine muhataptır. Ülkemiz terörün finansmanı konusunda özellikle para hareketini dikkatle takip etmektedir. Yapılan harcama ve giderlerin kayıt altında olması, partnerler ve çalışma usulleri konusunda oldukça iyi işleyen bir mekanizma bulunmaktadır.

Yıllardır terörden çok çekmiş, terör ve terör unsurları ile niza ve savaş içinde olan milletimiz yapısal olarak terörle mesafelidir. PKK, YPG, PYD, THKPC, FETÖ, DAESH-İŞİD vb. yapılarla kavgalı olan Türk milleti bu yapıların bazı ülkelerce destekleniyor olması dolayısıyla çok öfkeli. Terörle mücadele konusunda ülkemizde tam bir bütünlük bulunmaktadır. Ülkemizde İnsanlığın menfaati için küresel düzeyde çalışmalar yapan çok sayıda insani yardım kuruluşu bulunmaktadır. Bu kuruluşlar ülkemizin güçlü kamu diplomasi mesaisinin taşıyıcı unsurları olarak çok önemli vazifeler üstlenmektedir. Özellikle kurumsal işbirliği temelinde Sivil Toplum ve ilgili kamu diplomasisi kuruluşları arasında organize bir işbirliğinin bulunduğunu da söylemek mümkündür. Yapısal olarak uluslararası insani yardım sivil karakteri nedeniyle STK'lar eliyle yapılmalıdır. Türk Sivil Toplum kültürü de bu küresel rolü başarı ile oynayabilecek donanımdadır. Türk Sivil Toplumunun sahada sahip olduğu imkân ve gücü sınırlandırmaya yönelik hamleler konusunda duyarlı olunmalıdır. Özellikle Ülkemizin Afrika politikası bağlamında yapılan stratejik ziyaretler esnasında gri listeye alınması, Afganistan ile insani yardım konusunda bir anlaşmaya varılması, Yunanistan'ın Batı Trakya konusunda aldığı tavır ve ülkemizin Batı Trakya konusunda yoğunlaştığı kamu diplomasisi faaliyetleri bize FATF sürecinin ülkemizin meşru faaliyetlerini sınırlandırmaya yönelik planlı adımlar attığını göstermektedir. Bu konuda ülkemizin tüm sivil toplum kuruluşları, kamu diplomasi kurumları ortak bir eylem planı ortaya koymalıdır. Ayrıca bu konu yaklaşık otuz yıldır inşa edilmiş insani yardım ve kamu diplomasi faaliyetlerimizi yeni bir stratejik vizyonla ikinci otuz yıllara taşıyacak yeni bir vizyonu, planlamayı ve politika geliştirmeyi gerekli kılmaktadır. Bu hassas süreç her ilgili kuruma sorumluluklar yüklemektedir. Ülkemiz büyük bir tecrübeyle bu konuda dünyaya yeniden bir ufuk belirleyecek ve temel değerleri üretecektir.